

Fitness check

-

EUs funktionsgranskning av fågel- och habitatdirektivet

Anna Lindhagen, Naturvårdsverket

Varför en funktionsgranskning?

- Funktionskontrollen, 'Fitness Check', är en delåtgärd inom ramen för Refit, EU-kommissionens program om översyn av EU-lagstiftningens ändamålsenlighet och resultat (REFIT = [Regulatory Fitness and Performance Programme](#)).
- Refit är ett löpande program, som successivt ska granska olika delar av lagstiftningen. Målet med Refit är att förenkla EU-lagstiftningen och minska kostnaderna för att följa den.
- På miljöområdet har funktionskontroller tidigare genomförts för avfallsdirektiv och för vattendirektiven.

Vad innebär granskningen?

En grundlig utvärdering av regelverket på ett område med syfte att bedöma om det är ändamålsenligt.

Granskningen ska vara en evidensbaserad kritisk analys av om EU-åtgärderna står i proportion till syftet med regelverket, och om de avsedda resultaten uppnås.

Analysen ska täcka miljömässiga, ekonomiska och sociala aspekter. Det är centralt i granskningen att underlagen som samlas in är balanserade och representativa.

Enligt mandatet för kontrollen ska följande frågor besvaras:

- Resultateffektivitet (Effectiveness) – Har syftena uppnåtts?
- Kostnadseffektivitet (Efficiency) – har kostnaderna varit rimliga?
- Sammanhang (Coherence) – stöder de andra mål/åtgärder eller finns det motsättningar?
- Relevans – är EU-åtgärder fortfarande motiverade?
- EU-mervärde – skulle samma eller liknande resultat kunna uppnås genom åtgärder på regionala eller nationell nivå, eller bidrar EU-åtgärderna med ett tydligt mervärde?

Vad innebär den inte?

- Det är inte en del av granskningen att utreda behov av eller förutsättningar för en översyn av direktiven. Enkäterna mm har därför inte innehållit några frågor om det. En eventuell revidering av direktiven kan visserligen bli ett resultat av granskningen, men eventuell revidering kommer att ske som en egen process.
- Kommissionens ordförande Jean-Claude Juncker angav i sitt välkomstbrev till kommissionär Vella att en översyn ("overhaul") och sammanslagning av naturvårdsdirektiven var en prioriterad uppgift. Det väckte stora farhågor för att direktiven skulle upphävas och urholkas. Under 2015 har bland annat EU-parlamentet och ett antal EU-miljöministrar tydligt tagit ställning mot att direktiven ändras. Enligt miljödirektoratet kommer några beslut om översyn av direktiven inte att tas innan funktionsgranskningen slutförts, den är en "open-ended process".

Tidsplan

- hösten 2013 – beslut om att naturvårdsdirektiven (fågel och habitatdirektiven) ska omfattas av Refit-processen
- 2014 - beslut om mandat och former för granskningen
- 2015 – kunskapssammanställning och utvärdering via en konsult. En rapport med konsultens preliminära slutsatser presenterades den 11 november. Konsultens slutrapport kommer i december.
- EU-kommissionen kommer att publicera sina officiella slutsatser under kvartal 2 2016 – först då kan vi se om de bedömer att granskningen pekar på ett behov av att se över direktiven.

informationsinsamling

Mål att sammanställa bästa tillgängliga information, baserat på både fakta och åsikter.

Källor:

- **1 En databas över publicerade dokument** som har betydelse för utvärderingen har sammanställts och utvärderats. Databasen omfattar mer än 1700 dokument.
- **2 En enkät med frågor kopplade till mandatet för fitnessgranskningen** har skickats till representater i alla medlemsländer. 4 aktörer per land har fått den riktade enkäten – en miljömyndighet, en annan relevant myndighet, en näringslivsrepresentant (LRF i Sverige) och en NGO (WWF i Sverige). Dessutom har enkäten skickats till organisationer på EU-nivå. 112 svar kommit från den nationella nivån och 47 från EU-nivån.
- **3 fyra fokusgruppsmöten** hölls i Bryssel med intressenter på EU-nivå
- **4 fördjupade intervjuer med berörda aktörer** genomfördes i 10 medlemsländer.
- **5 En öppen webbenkät, där allmänheten kunde svara på frågor.** Över 550 000 svar kom in, delvis på riktade kampanjer från NGO och andra aktörer.

Preliminära slutsatser?

Betydande framgångar när det gäller utpekande av terrestra Natura 2000-områden, för skyddet av Natura 2000-områdena och skydd av arter.

Direktiven är ändamålsenliga och relevanta. Stort stöd från EU-medborgare för skydd av natur och EU-lagstiftning på området.

Mindre effekter på bevarande av biologisk mångfald utanför Natura 2000. Mycket återstår när det gäller förvaltning i Natura 2000-områdena.

Vissa aktörer ser behov av att se över annexen till direktiven.

Uteblivna resultat beror främst på otillräcklig implementering (t ex finansiering av åtgärder), inte på direktivens utformning. CAP kunde användas bättre.

**Mer information om granskningen
finns på EU-kommissionens
hemsida**

http://ec.europa.eu/environment/nature/legislation/fitness_check/index_en.htm